

Lansstyrelsen
Västra Götaland
Miljöprövningsdelegationen

Beslut

1 (31)

Datum
2022-10-10

Ärendebeteckning
551-23821-2021

Anläggningsnummer
1487-1167

A J Dahlberg Slakteri AB

Tillstånd till slakteri- och styckningsverksamhet på fastigheten Tån 2:2 i Vänersborgs kommun

Verksamhetskoder enligt miljöprövningsförordningen (2013:251):
15.10-i (B), 90.241-i (B), 40.60 (C)

Miljöprövningsdelegationens beslut

Tillstånd

Miljöprövningsdelegationen ger A J Dahlberg Slakteri AB (556089-7703) tillstånd enligt 9 kap. miljöbalken till befintlig och utökad slakteri- och styckningsverksamhet på fastigheten Tån 2:2 i Vänersborgs kommun. Verksamheten får bedrivas inom det verksamhetsområde som framgår av bilagan till detta beslut.

Tillståndet gäller för högst 30 000 ton slaktvikt per år och 27 000 ton styckningsvikt per år.

Innan utökning av verksamheten enligt detta tillstånd får ske, ska åtgärder för att klara begränsningsvärden för metallhalter enligt villkor 4 respektive bullernivåer enligt villkor 14 vara genomförda, utvärderade och godkända av tillsynsmyndigheten. Fram till dess gäller tillståndet för högst 22 000 ton slaktvikt per år och 17 000 ton styckningsvikt per år.

Miljökonsekvensbeskrivningen

Miljöprövningsdelegationen godkänner miljökonsekvensbeskrivningen.

Villkor för tillståndet

Allmänt

- Om inte annat följer av övriga villkor ska verksamheten bedrivas i huvudsak i enlighet med vad sökanden har angett i ansökningshandlingarna och i övrigt åtagit sig i ärendet.

Avloppsvatten

2. Allt processavloppsvatten ska renas internt innan det avleds till det kommunala spillvattennätet. Mängden processavloppsvatten ska mätas kontinuerligt. Provtagning ska ske flödesproportionellt.
3. De mängder processavloppsvatten som avleds till kommunens avloppsreningsverk får högst uppgå till följande värden.

Parameter	Flöde, enskilt driftsdygn	Enhet
Processavloppsvatten	250	m ³ /driftsdygn

De föroreningsmängder som avleds till kommunens avloppsreningsverk får högst uppgå till följande värden.

Parameter	Årsmedelvärde	Enskilt driftsdygn	Enhet
BOD ₇	320	400	kg/driftsdygn
Totalkväve	60		kg/driftsdygn
Fosfor	4,2		kg/driftsdygn

Med *årsmedelvärde* avses medelvärde för samtliga provtagningstillfällen under ett kalenderår. Som *driftsdygn* räknas dygn då anläggningen är i drift och leder avloppsvatten till avloppsnätet. Antalet driftsdygn ska registreras.

Mängden BOD₇, totalkväve och fosfor ska kontrolleras genom flödesproportionell provtagning under minst ett driftsdygn per vecka under tid då avloppsvattnet från slakteriet avleds. Proverna ska tas ut under alternerande driftsdygn enligt ett på förhand fastställt provtagningsschema.

Ett begränsningsvärde för enskilt driftsdygn enligt detta villkor anses vara uppfyllt om 90 % av antalet prover under året uppfyller kravet. Värdet får dock aldrig överskridas med mer än 50 % under enskilda driftsdygn.

4. De metallhalter i processavloppsvattnet som avleds till kommunens avloppsreningsverk får högst uppgå till följande värden.

Parameter	Årsmedelvärde	Enhet
Zink	200	µg/l
Koppar	200	µg/l

Med *årsmedelvärde* avses medelvärde för månadsvisa samlingsprov under ett kalenderår.

Provtagning av processavloppsvatten för senare analys av zink- och kopparhalter ska följa samma princip som beskrivs i villkor 3

för BOD₇, totalkväve och fosfor. De veckovisa proven förs samman till ett samlingsprov som analyseras, ett för respektive kalendermånad. Med de månadsvisa analysvärdena beräknas årsmedelvärdet.

5. Endast invändig spolning av transportfordonen får förekomma i spolhallen.

Spillblod

6. Stickning och avblodning ska ske över spillblodsränna. Avblodningstiden ska anpassas efter djurslag och vara så lång att allt blod i möjligaste mån lämnar djurkroppen. Blod och skölvatten från rengöring av spillblodsrännan ska samlas upp och får inte ledas till processavlopp.

Lukt och övriga utsläpp till luft

7. Lukt från verksamheten får inte överstiga 1 luktenhet/m³ luft vid omkringliggande bostäder eller verksamheter, räknat som 99-percentil för minutmedelvärden.
8. En luktmätning ska genomföras senast 12 månader efter det att utökningen av produktionen enligt tillståndet har påbörjats. Luktmätningar ska därefter genomföras minst en gång vart femte år, eller med det kortare intervall som tillsynsmyndigheten beslutar om behov uppstår.
9. Portar och dörrar till anläggningens olika delar ska så långt möjligt hållas stängda.
10. Om luktolägenhet av betydelse uppstår från verksamheten ska åtgärder omedelbart vidtas så att olägenheten upphör.
11. Hygienisering av slaktavfall får inte bedrivas vid anläggningen utan tillsynsmyndighetens godkännande.

Ifall det blir aktuellt att återuppta hygienisering av slaktavfall vid anläggningen ska en luktutredning genomföras för att kartlägga vilka åtgärder som krävs för att uppfylla begränsningsvärdet i villkor 7.

12. Pellets pannan ska drivas och underhållas så att god förbränning kan upprätthållas och halterna av stoft och NO_x minimeras.

Vid drift av reservpannan får utsläpp av kväveoxider från förbränningen av eldningsolja, beräknat som NO₂, vid normal drift inte överstiga 280 mg per Nm³ torr rökgas vid 3 % O₂. Normal drift omfattar all tid förutom start- och stopperioder. Kontrollmätning av pellets pannans utsläpp ska ske minst en gång

vert tredje år eller när tillsynsmyndigheten anser det befogat. Kontrollmätning av reservpannan ska ske om tillsynsmyndigheten anser det befogat.

- Lossning av kärl med påfyllningsammoniak samt påfyllnad av kylanläggningen ska ske i enlighet med skyddsåtgärder som utarbetats i samråd med Räddningstjänsten.

Buller

- Buller från verksamheten, inklusive transporter inom verksamhetsområdet, får inte ge upphov till högre ekvivalent ljudnivå utomhus vid bostäder än

helgfri måndag-fredag	kl. 07.00-18.00	50 dB(A)
nattetid	kl. 22.00-07.00	40 dB(A)
övrig tid		45 dB(A)

Begränsningsvärdena enligt första stycket ska kontrolleras genom mätningar vid bullerkällorna (närfältsmätning) och beräkningar eller genom mätningar vid berörda bostäder (immissionsmätning). Kontroll ska ske så snart det har skett förändringar i verksamheten som kan medföra mer än obetydligt ökade bullernivåer och när tillsynsmyndigheten i övrigt anser att kontroll är befogad.

Arbetsmoment som typiskt sett kan ge upphov till momentana ljudnivåer över 55 dB(A) utomhus vid bostäder får inte utföras nattetid (kl. 22.00–07.00).

Kylaggregat ska vara bullerdämpade.

Lagring och transport

- Slakteriavfall får i väntan på transport förvaras utomhus i slutna tank med luktreduktion. Biprodukter ska i väntan på transport förvaras inomhus i kylt utrymme. Vid transport ska behållarna förses med tättslutande lock eller motsvarande.
- Gödsel, urin och spolvatten från djurstall som inte genomgår hygienisering inom anläggningen ska i väntan på transport lagras i täkta lagringsutrymmen. Transport ska ske i tankar alternativt täta och täkta behållare.
- En handlingsplan ska finnas för att minimera miljöeffekter från transporter. Planen ska hållas aktuell och följas.

Energi

- Rutiner för en effektiv energianvändning ska finnas och följas. Energiaspekten ska beaktas vid val av kylsystem, pumpar, fläktar och annan utrustning.

Kemiska produkter, farligt avfall och övrigt avfall

19. Kemiska produkter (inklusive bränsle) och farligt avfall ska vara märkta och hanteras så att spill och läckage inte kan nå avlopp och så att förorening av mark, yt- och grundvatten undviks.

Lagring av flytande kemiska produkter och flytande farligt avfall ska ske på tät invallad yta eller med motsvarande typ av säkerhetssystem för uppsamling av vätska. Tapp- och påfyllningsplatser ska ingå i det invallade området eller på annat sätt säkras för utsläpp till omgivningen. Absorptionsmedel ska finnas lätt tillgängligt. Uppsamlingsvolymen ska motsvara minst den största enskilda behållarens volym plus 10 % av volymen av övriga behållare inom samma invallning. Behållare ska skyddas mot påkörning och vid förvaring utomhus ska invallningen vara skyddad mot nederbörd.

20. Åtgärder ska fortlöpande vidtas för att minimera mängden avfall som uppkommer i verksamheten. Avfallet ska sorteras och i första hand återanvändas eller återvinnas.
21. Det ska finnas en beredskapsplan för riskhantering inklusive dokumenterade rutiner och anpassad utrustning för hantering av släckvatten. En genomgång av planens aktualitet, utrustningens kvalitet och personalens kompetens ska ske minst en gång vart tredje år samt vid förändringar som kan påverka beredskapen.

Kontrollprogram

22. Ett aktuellt kontrollprogram ska finnas för verksamheten och följas. Programmet ska möjliggöra en bedömning av om tillståndet och villkoren följs. I programmet ska anges mätmetoder, mätfrekvens och utvärderingsmetoder. Ett förslag till kontrollprogram ska lämnas till tillsynsmyndigheten senast sex månader efter att tillståndet har tagits i anspråk eller den senare tidpunkt som tillsynsmyndigheten bestämmer.

Nedläggning

23. Innan hela verksamheten läggs ner ska verksamhetsutövaren i god tid ge in en avvecklingsplan till tillsynsmyndigheten. Om bara en del av verksamheten ska läggas ner räcker det med att verksamhetsutövaren i god tid anmäler det till tillsynsmyndigheten. Efter en anmälan får tillsynsmyndigheten besluta att en avvecklingsplan ska ges in, om det finns behov av det.

Rätt för tillsynsmyndigheten att besluta om ytterligare villkor
Miljöprövningsdelegationen överlåter åt tillsynsmyndigheten att
besluta om ytterligare villkor enligt följande.

- D1. Åtgärder för att förhindra luktolägenheter från verksamheten
(villkor 10).
- D2. Möjlighet att medge att hygienisering återupptas samt meddela de
ytterligare villkor som krävs för att förhindra luktstörningar och
andra olägenheter från den hanteringen (villkor 11).
- D3. Möjlighet att meddela de ytterligare villkor som behövs för att
minska störningar från pannornas utsläpp (villkor 12).

När tillståndet får tas i anspråk

Miljöprövningsdelegationen avslår ansökan om
verkställighetsförordnande. Tillståndet får tas i anspråk först när det
har fått laga kraft

Tillsynsmyndigheten ska meddelas när tillståndet tas i anspråk.

När verksamheten ska ha satts igång (igångsättningstid)

Den utökade verksamheten enligt tillståndet ska ha satts i gång senast
tre år efter att detta beslut har fått laga kraft. Annars förfaller
tillståndet i den delen.

Tillsynsmyndigheten ska meddelas när det utökade verksamheten sätts
i gång.

Tidigare tillstånd upphör att gälla

När tillståndet tas i anspråk upphör det tidigare tillståndet givet av
Miljöprövningsdelegationen den 2 september 2016 (ärende 551-298-
2015) att gälla.

Samtidigt upphör besluten om villkorsändring respektive slutliga
villkor, som hör till det tidigare tillståndet, att gälla.

Delgivning sker genom kungörelse

Miljöprövningsdelegationen beslutar, med stöd av 47 och 49 §§
delgivningslagen (2010:1932), att delgivning av detta beslut ska ske
genom kungörelse. Kungörelsen införs inom tio dagar i Post- och
Inrikes Tidningar samt i ortstidningen TTELA Trollhättans Tidning,
Elfsborgs Läns Allehanda.

Beslutet hålls tillgängligt hos Länsstyrelsen och hos kommunkansliet
eller motsvarande i Vänersborgs kommun. Länsstyrelsens e-
postadress är vastragotaland@lansstyrelsen.se.

Redogörelse för ärendet

Bakgrunden till ansökan

A J Dahlbergs Slakteri AB (sökanden) ansöker om tillstånd till befintlig och utökad slakteri- och styckningsverksamhet. Ansökan föranleds av att det finns outnyttjad kapacitet inom nuvarande produktionssystem för att klara den ansökta volymökningen.

Tidigare tillstånd till verksamheten

Miljöprövningsdelegationen gav den 2 september 2016 (ärende 551-298-2015) tillstånd till slakteri- och styckningsverksamhet på fastigheten Tån 2:2 i Vänersborgs kommun.

Miljöprövningsdelegationen avslög den 25 oktober 2018 (ärende 551-38495-2017) ansökan om upphävande av villkor 9.

Delegationen beslutade den 14 januari 2020 (ärende 551-15228-2018) om slutliga villkor.

För verksamheten gäller därmed bland annat följande villkor.

3. De mängder processavloppsvatten som avleds till kommunens avloppsreningsverk får högst uppgå till följande värden.

Parameter	Flöde, enskilt driftsdygn	Enhet
Processavloppsvatten	220	m ³ /driftsdygn

De föroreningsmängder som avleds till kommunens avloppsreningsverk får högst uppgå till följande värden.

Parameter	Årsmedelvärde	Enskilt driftsdygn	Enhet
BOD ₇	270	370	kg/driftsdygn
Totalkväve	50		kg/driftsdygn
Fosfor	3,7		kg/driftsdygn

Med *årsmedelvärde* avses medelvärde för samtliga provtagningstillfällen under ett kalenderår. Som *driftsdygn* räknas dygn då anläggningen är i drift och leder avloppsvatten till avloppsnätet. Antalet driftsdygn ska registreras.

Mängden BOD₇, totalkväve och fosfor ska kontrolleras genom flödes-proportionell provtagning under minst ett driftsdygn per vecka under tid då avloppsvatten från slakteriet avleds. Proverna ska tas ut under alternerande driftsdygn enligt ett på förhand fastställt provtagningschema.

Ett begränsningsvärde för enskilt driftsdygn enligt detta villkor anses vara uppfyllt om 90 % av antalet prover under året uppfyller kravet. Värdet får dock aldrig överskridas med mer än 50 % under enskilda driftsdygn.

- 3a. De metallhalter i processavloppsvattnet som avleds till kommunens avloppsreningsverk får högst uppgå till följande värden.

Parameter	Årsmedelvärde	Enhet
Zink	200 ¹⁾	µg/l
Koppar	200	µg/l

¹⁾ Begränsningsvärdet för zink gäller fr.o.m. 2021

Med *årsmedelvärde* avses medelvärde för månadsvisa samlingsprov under ett kalenderår.

Provtagning av processavloppsvatten för senare analys av zink- och kopparhalter ska följa samma princip som beskrivs i villkor 3 för BOD₇, totalkväve och fosfor. De veckovisa proven förs samman till ett samlingsprov som analyseras, ett för respektive kalendermånad. Med de månadsvisa analysvärdena beräknas årsmedelvärdet.

- 7a. Lukt från verksamheten får inte överstiga 1 luktenhet/m³ luft vid omkringliggande bostäder eller verksamheter, räknat som 99-percentil för minutmedelvärden.
9. Slakteriavfall och biprodukter som inte genomgår hygienisering inom anläggningen ska i väntan på transport förvaras inomhus i täta behållare, i kylt utrymme. Vid transport ska behållarna förses med tättslutande lock eller motsvarande.

Sökandens samråd med myndigheter och enskilda

Sökanden anser att verksamheten kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. Det innebär att en specifik miljöbedömning ska göras.

Som ett första steg i den specifika miljöbedömningen har sökanden samrått med myndigheter, de enskilda som kan antas bli särskilt berörda av verksamheten, och den allmänhet som kan antas bli berörda av verksamheten. Samrådet har handlat om verksamhetens lokalisering, omfattning och utformning, de miljöeffekter som verksamheten kan antas medföra i sig eller till följd av yttre händelser

samt om miljökonsekvensbeskrivningens innehåll och utformning (avgränsningssamråd).

Hur ansökan har handlagts hos Miljöprövningsdelegationen

Ansökan kom in till Miljöprövningsdelegationen den 24 maj 2021. Efter kompletteringar har ansökan och miljökonsekvensbeskrivningen kungjorts på Länsstyrelsens webbplats och i ortstidningen TTELA Trollhättans Tidning, Elfsborgs Läns Allehanda samt remitterats till Länsstyrelsen, Miljö- och hälsoskyddsnämnden i Vänersborgs kommun, Kretslopp & Vatten, Trafikverket, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap samt Norra Älvsborgs Räddningstjänstförbund.

Yttranden har kommit in från samtliga remissinstanser med undantag för Räddningstjänsten. Sökanden har fått tillfälle att bemöta yttrandena.

Vad ansökan avser

Sökanden ansöker om tillstånd för utökad slakteriverksamhet till högst 30 000 ton slaktvikt per år och 27 000 ton styckningsvikt per år.

Sökanden yrkar därutöver på att tillståndet får tas i anspråk utan hinder av att det överklagas (verkställighetsförordnande).

Sökandens förslag till villkor för verksamheten

1. Samma som nuvarande villkor.
2. Samma som nuvarande villkor.
3. De mängder processavloppsvatten som avleds till kommunens avloppsreningsverk får högst uppgå till följande värden.

Parameter	Flöde, enskilt driftsdygn	Enhet
Processavloppsvatten	250	m ³ /driftsdygn

De föroreningsmängder som avleds till kommunens avloppsreningsverk får högst uppgå till följande värden.

Parameter	Årsmedelvärde	Enskilt driftsdygn	Enhet
BOD ₇	320	400	kg/driftsdygn
Totalkväve	70		kg/driftsdygn

Fosfor	4,2		kg/driftsdygn
--------	-----	--	---------------

Med *årsmedelvärde* avses medelvärde för samtliga provtagningstillfällen under ett kalenderår. Som *driftsdygn* räknas dygn då anläggningen är i drift och leder avloppsvatten till avloppsnätet. Antalet driftsdygn ska registreras.

Mängden BOD₇, totalkväve och fosfor ska kontrolleras genom flödesproportionell provtagning under minst ett driftsdygn per vecka under tid då avloppsvatten från slakteriet avleds. Proverna ska tas ut under alternerande driftsdygn enligt ett på förhand fastställt provtagningsschema.

Ett begränsningsvärde för enskilt driftsdygn enligt detta villkor anses vara uppfyllt om 90 % av antalet prover under året uppfyller kravet. Värdet får dock aldrig överskridas med mer än 50 % under enskilda driftsdygn.

4. Samma som nuvarande villkor.
5. Samma som nuvarande villkor.
6. Samma som nuvarande villkor.
7. Samma som nuvarande villkor.
8. Samma som nuvarande villkor.
9. Slakteriavfall ska i väntan på transport förvaras utomhus i slutna tank med luktreduktion. Biprodukter ska förvaras inomhus i kylt utrymme. Vid transport ska behållarna förses med tättslutande lock eller motsvarande.
10. Samma som nuvarande villkor.
11. Samma som nuvarande villkor.
12. Samma som nuvarande villkor med tillägg: Kylaggregat ska vara bullerdämpade.
13. Samma som nuvarande villkor.
14. Samma som nuvarande villkor.
15. Samma som nuvarande villkor.
16. Samma som nuvarande villkor.
17. Samma som nuvarande villkor.
18. Samma som nuvarande villkor.

- 3 a. De metallhalter i processavloppsvattnet som avleds till kommunens avloppsreningsverk får högst uppgå till följande värden.

Parameter	Årsmedelvärde	Enhet
Zink	2001)	µg/l
Koppar	200	µg/l

- 1) Begränsningsvärdet för zink gäller fr.o.m. 2021

Med årsmedelvärde avses medelvärde för månadsvisa samlingsprov under ett kalenderår.

Provtagning av processavloppsvatten för senare analys av zink- och kopparhalter ska följa samma princip som beskrivs i villkor 3 för BOD7, totalkväve och fosfor. De veckovisa proven förs samman till ett samlingsprov som analyseras, ett för respektive kalendermånad. Med de månadsvisa analysvärdena beräknas årsmedelvärdet.

- 7 a. Lukt från verksamheten får inte överstiga 1 luktenhet/m³ luft vid omkringliggande bostäder eller verksamheter, räknat som 99-percentil för minutmedelvärden.
- 7 b. Samtliga åtgärder enligt tabell 2 på s. 7–8 i detta beslut ska vara installerade och igångsatta senast den 31 mars 2020. En uppföljande luktmätning, motsvarande den som utförts inom ramen för den tidigare utredningsföreskriften U2, ska genomföras senast den 31 maj 2020. Luktmätningar ska därefter genomföras minst en gång vart femte år, eller med det kortare intervall som tillsynsmyndigheten beslutar om behov uppstår.
- 7 c. Hygienisering av slaktavfall får inte återupptas vid anläggningen utan tillsynsmyndighetens godkännande.

I det fall hygienisering av slaktavfall återupptas vid anläggningen ska en luktutredning genomföras för att kartlägga vilka åtgärder som krävs för att uppfylla begränsningsvärdet i villkor 7 a.

Hur verksamheten klassificeras

Utifrån det som anges i ansökan klassificeras verksamheten enligt miljöprövningsförordningen (2013:251) med verksamhetskod

- 15.10-i (B) slakteri med en produktion baserad på en slaktvikt av mer än 50 ton per dygn eller mer än 12 500 ton slaktvikt per kalenderår.
- 90.241-i (B) behandla animaliskt avfall på annat sätt än genom biologisk behandling eller förbränning, om den tillförda

mängden avfall är mer än 10 ton per dygn eller mer än 2 500 ton per kalenderår.

- 40.60 (C) anläggning för förbränning med en total installerad tillförd effekt av mer än 500 kilowatt men högst 20 megawatt, om annat bränsle används än enbart fossil eldningsolja eller biogen eller fossil bränslegas.

Verksamheten omfattas av industriutsläppsförordningen (2013:250).

Sökandens beskrivning av verksamheten

Befintlig verksamhet

Bolaget bedriver slakt av nötkreatur, svin och får/lamm. All slakt vidareföredlas sedan januari 2020 i egen styckanläggning. Slakten omfattade enligt 2020 års miljörapport totalt 21 849 ton. Svinslakten dominerar med cirka 72 %, följt av nötkreatursslakt med cirka 28 % och får/lamm med 0,04 %. Under 2020 styckades cirka 17 000 ton slaktkroppar.

Slakten bedrivs under ett skift per dygn under cirka 250 dagar per år. Arbetstiden är kl. 06.00–16.00 måndag - fredag. Rengöring av lokaler efter slakt och styckning sker dagligen. Antalet anställda på slakteriet är för närvarande 100 personer.

Ansökt verksamhet

Bolaget har för avsikt att utöka sin verksamhet och söker därför tillstånd enligt miljöbalken för utökad slakteriverksamhet med en slaktvikt om högst 30 000 ton per år och 27 000 ton styckningsvikt per år. Man bedömer att det finns outnyttjad kapacitet för att klara den ansökta volymökningen inom nuvarande produktionssystem. Utökningen kommer därför att kunna ske inom befintliga byggnader och därför är det inte aktuellt med någon utbyggnad av lokalerna.

Den ansökta volymökningen kommer inte att påverka antalet arbetsdagar. Slakt och styckning kommer fortfarande att utföras under ett skift med samma arbetstider som tidigare. Slakteribandet har idag ett kapacitetsutnyttjande på ca 70 %. Vid ökad produktion kan bandhastigheten ökas, vilket ger fler producerade kilo per tidsenhet.

Energianvändning

För beredning av värme, varmvatten och vattenånga installerades i januari 2021 en pelletspanna på 820 kW. Denna ersätter oljepannan som därmed utgör en reservpanna på 700 kW. Pellets lagras i en 40 tons silo i anslutning till pelletspannan. Gasol (propan) används för bränning av griskroppar. Av den totala elenergianvändningen står

kylning och frysning för ca 50 % och stödprocesser såsom belysning, tryckluft och ventilation för ca 40 %.

Under hösten 2019 genomfördes en energikartläggning för hela anläggningen av Chalmers Energiteknik. Förutom energianalysen redovisades även åtgärdsförslag i form av byte till LED-belysning samt värmeåtervinning på kylkompressorer och flamugn. De åtgärder som är utförda är byte till LED-belysning samt värmeåtervinning på kylkompressorer. Den återstående åtgärden är värmeåtervinning från flamugnen. Denna åtgärd planeras att genomföras inom de närmaste två åren.

Utsläpp till vatten

Allt processvatten från djurstall, slakteri, styckningslokal och spolhall avleds till en intern reningsanläggning bestående av grovrening i siltrumma (maskvidd 1 mm) och efterbehandling i slam- och fettavskiljare. Siltrumman är dimensionerad för maxkapacitet 60 m³/h. Nuvarande flöde är ca 20 m³/h. Vid utökad produktion beräknas flödet bli max 25 m³/h. Siltrummans kapacitet täcker således behovet med god marginal. Grovrenset från siltrumman uppsamlas i avfallsbehållare och hanteras som SRM-material (specificerat riskmaterial). Efter grovrening avleds processvattnet till slam- och fettavskiljare (fabrikat Alfa Rör AB typ BOA 2010) dimensionerad för ett största flöde på 216 m³/h och ytbelastning 1 m³/m² och h. Uppehållstid 2 timmar. Slamtömning sker en gång per vecka och slammet hanteras som biogasråvara. Dubbla uppsättningar av pumpar och motor för siltrumman finns som säkerhetsåtgärd för att minimera driftstörningar.

I anslutning till den interna reningsanläggningen finns det ett serviceskåp inbyggt i betong innehållande provtagningsutrustning för provtagningar på utgående processavloppsvatten. Automatisk flödesstyrd provtagning på utgående processavloppsvatten sker varje månad och provet utgörs av ett dygnsprov. Dygnsprovet förvaras i kylskåp. Bolaget har utbildad anställd personal som utför provtagning och provhantering. De parametrar som analyseras är biokemisk syreförbrukning (BOD₇), totalkväve (tot-N), totalfosfor (tot-P) samt pH. Ackrediterat laboratorium anlitas för analys. I tabellen nedan redovisas utsläpp med processavloppsvatten.

Tabell. Utgående mängd processavloppsvatten samt analyserade parametrar för nu

Parameter	Nuvarande produktion	Utökad produktion
Utgående processavloppsvatten (m ³ /år)	35 311	50 000

Utsläpp i genomsnitt per dygn (m ³)	153	200
Högsta mängd under ett enskilt dygn (m ³)	170	250
BOD ₇ (kg/år)	76 000	90 000
BOD ₇ (kg/årsmedeldygn)	303	360
BOD ₇ , högsta utsläppet för enskilt dygn (kg/dygn)	390	470
Kväve, tot-N (kg/år)	11 500	13 000
Kväve, tot-N (kg/årsmedeldygn)	46	50
Fosfor, tot-P (kg/år)	900	1 100
Fosfor, tot-P (kg/årsmedeldygn)	3,6	4,0
pH	7,0	7,0

Enligt Naturvårdsverkets rekommendationer i Branschfakta (1994) bör utsläppet av avloppsvatten från slakteri till kommunalt avloppsreningsverk ligga på 3 m³/ton slakt. Utfallet 2020 vid Dahlberg Slakteri var 1,6 m³/ton slakt. Enligt samma rekommendationer bör utsläppet av BOD₇ från slakteri till kommunalt avloppsreningsverk ligga på 10 kg/ton slakt. Utfallet 2020 vid Dahlberg Slakteri var 3,5 kg/ton slakt.

Utsläppet av totalkväve (tot-N) har under 2020 uppgått till 0,53 kg/ton slakt. Utsläppet av totalfosfor (tot-P) har under 2020 uppgått till 0,04 kg/ton slakt. Enligt TemaNords BAT-rapport 2001:552 är dessa utsläpp av kväve och fosfor betydligt lägre jämfört med ett stort antal slakterier i Sverige, Norge och Danmark.

Vänersborgs kommun (Kretslopp och Vatten) har konstaterat förhöjda halter av zink i processavloppsvattnet. Bolaget kommer därför att utöka analyserna till att även omfatta zink. För närvarande pågår en utredning avseende möjliga orsaker samt åtgärder för att minska zinkhalterna. Studier har indikerat att zinken föreligger i partikelform. Analysresultat från 2021 visar på stora variationer; 6 700, 1 900, 1 800 och 7 000 mikrogram/liter. AFRY har fått i uppdrag att ta fram förslag på reningsteknik som bygger på avskiljning av slam.

Vad gäller halten av koppar har det tidigare inte ställts krav på provtagning och analys. Kopparanalys kommer genomföras i fortsättningen. Totalfett har aldrig provtagits då det aldrig efterfrågats av tillsynsmyndigheten. Provtagning är nu påbörjad.

Efter den interna reningen avleds vattnet till Brålanda tätorts avloppsreningsverk. Reningsverket ligger i anslutning till recipienten Frändeforsån. Allt dagvatten avleds till det kommunala nätet med anslutningspunkt vid Rostocksvägen. Det sanitära avloppsvattnet avleds till det kommunala spillvattennätet med anslutningspunkt vid Rostocksvägen.

Utsläpp till luft

För beredning av värme, varmvatten och vattenånga finns en pelletspanna på 820 kW. Som reservpanna finns en oljepanna på 700 kW. Pellets pannan står i en teknikbod. Oljepannan står i ett tillbygge bredvid teknikboden. Oljeeldningen sker uteslutande med lågsvavlig eldningsolja (EO1) med svavelhalt på 0,1 %. Avgaserna från oljebränningen avleds via skorsten. Skorstenshöjden är 12 m över mark. Under 2020 användes 151 m³ eldningsolja.

Gasol används för bränning av griskroppar efter skällningen. Avgaserna avleds via huv och cirka 400 mm rökgas kanal med utsläppspunkt ca 10 m ovan mark (ca 2,5 m ovan tak). Under 2020 användes 84,5 ton gasol.

Tabell. Utsläppsmängder till följd av användning av eldningsolja och gasol

Typ av bränsle	Utsläppta mängder i nuvarande (2020 års) produktion			Utsläppta mängder i utökad produktion		
	Svavel (kg/år)	NO _x (kg/år)	CO ₂ (ton/år)	Svavel (kg/år)	NO _x (kg/år)	CO ₂ (ton/år)
Eldningsolja EO1	145	212	459	0	0	0
Gasol (propan)	0	42	241	0	60	300
Summa	145	254	700	0	60	300

Hantering av avfall från verksamheten

Slaktavfall sorteras idag i kategori 1, 2, och 3. Hantering av detta är reglerat i Jordbruksverkets förordning för animaliska biprodukter. Grovsopor och brännbart sorteras på området i container som brännbart och icke brännbart. För farligt avfall hyr bolaget en miljöcontainer från Suez recycling. Hushållssopor lämnas till den kommunala renhållningen. Specificerat riskmaterial (SRM) och övrigt riskmaterial transporteras till Konvex AB för förbränning. Detta avfall förvaras utomhus i container och hämtning sker dagligen. Biogasråvara utgörs av avskilda partiklar från rening av

processavloppsvatten, spillblod från spillblodsränna, tarminnehåll från nöt samt malda tarmar och magar. Biogasråvaran lagras utomhus i slutna tankar. Slakterigödseln innehåller huvudsakligen gödsel och urin från djurstallar och transportfordon med kan även innehålla våminnehåll från slaktade nötkreatur. Fastgödsel från djurstall och djurtransportbilar förvaras i en inomhus uppställd gödselcontainer. Gödseln hämtas av lantbrukare för vidare transport till gödsellager. Tillgänglig lagringskapacitet är 3 500 m³ fördelat på två gödsellager. Vissa slaktbiprodukter i form av mjukdelar levereras för användning som minkfoder. Hudar levereras dagligen till hudberedande företag.

Övervakning och kontroll av verksamheten

Nuvarande kontrollprogram för verksamheten är daterat 2013-03-27.

Statusrapporten

Mot bakgrund av beskrivning av varje kemikalies potentiella föroreningsrisk samt förvaring av vissa kemikalier, är slutsatsen att de kemikalier som bolaget använder i sin verksamhet inte har någon potential att orsaka förorening i mark och grundvatten. Tre grundvattenrör har installerats samt två platser bestämts för markprover. Grundvattenprover från 2015 och 2022 har analyserats. Sökanden bedömer utifrån resultaten att det inte skett någon föroreningspåverkan under mellanperioden.

Miljökonsekvensbeskrivningens innehåll

Lokaliseringen inklusive planförhållandena

Slakteriet är beläget i den nordvästra utkanten av Brålanda tätort, längs med Rostocksvägen. Slakteriet har bedrivit sin verksamhet på nuvarande plats sedan 1940. Bebyggelse med villafastigheter i närheten av slakteriet etablerades till stor del under 1970-talet. Det är dels bostäder (villor och radhus), dels två verksamheter (Brålanda Industri AB och Thomséns Maskin AB). Verksamheten är belägen strax sydväst om slakteriet, på andra sidan Stenhammarsvägen. Närmaste enstaka bostadshus ligger ca 45 meter från anläggningen i västlig riktning. Närmast samlad bebyggelse ligger ca 45 meter från anläggningen i östlig riktning.

Verksamhetsområdet ligger inom detaljplanlagt område. Gällande detaljplan för fastigheten Tån 2:2 vann laga kraft i juli 2015. Av planen framgår att en liten del bostadsmark samt en liten del åkermark tillförts fastigheten och att syftet är att möjliggöra fastighetsreglering och utöka industrimark inom planområdet samt att säkerställa förhållandena i relation till intilliggande bostäder. Vissa störningsreducerande åtgärder krävs av industriverksamheten i förhållande till bostadsområdena.

Planområdet ligger också i närheten av vattentäktsområde Dyrehög. Enligt detaljplanen ligger dock endast en mycket liten del av planområdets norra hörn inom avrinningsområdet till vattentäkten. Bolaget har satt upp bullerplank samt installerat bullerdämpande åtgärder vid kompressorer.

Det finns i nuläget ingen alternativ lokalisering av verksamheten. Det skäl som väger tyngst är kostnaden att uppföra en ny produktionsanläggning. Investeringen i den befintliga anläggningen har skett successivt från 1945 och fram till idag. Det är inte möjligt att hitta finansiering till en ny anläggning. Brålanda avloppsreningsverks stora mottagningskapacitet är ett ytterligare skäl till att slakteriets nuvarande lokalisering är lämplig. Dessutom ligger slakteriet centralt i upptagningsområdet.

Om den planerade utökningen inte kommer till stånd blir den initiala konsekvensen längre transportsträckor för slaktdjur uppfödda företrädesvis i Dalsland, norra Bohuslän och södra Värmland. Närmaste storskaliga slakteri finns i Skövde, 13 mil från Brålanda. Konsekvensen på längre sikt blir att bolagets överlevnad äventyras. För en fortsatt överlevnad och utveckling är det en nödvändighet att utöka och marknadsanpassa verksamheten i den riktning som bolaget nu planerar för.

Enligt länsstyrelsens digitala GIS-tjänst finns det inga områden med riksintresse för naturvård, kulturmiljövård eller andra skyddade markområden registrerade inom området för anläggningen. De närmaste Natura 2000-områdena är Kroppefjäll (11 km nordväst om anläggningen) och Hästefjordens strandängar (11 km sydväst om anläggningen).

Miljökonsekvenser

Bolagets planerade utökning bedöms inte ha någon negativ påverkan på vattenrecipienten eller på miljökvalitetsnormerna för vatten. Några övriga miljökvalitetsnormer finns inte framtagna för närområdet.

Vänersborgs kommun har beräknat framtida belastningar från slakteriet och kommit fram till att Brålanda avloppsverk klarar att ta emot avloppsvattnet från slakteriet. Det kommunala reningsverket är dimensionerat för en betydligt högre mottagningskapacitet än vad som belastar verket. Mot bakgrund av detta, samt att bolaget vidtar en rad skyddsåtgärder beskrivna i ansökan, bedöms bolagets utökade produktion inte ha någon negativ påverkan på reningsverkets funktion eller på kvaliteten av det utgående vattnet och slamkvaliteten. Bolagets planerade utökning bedöms inte heller ha någon negativ påverkan på vattenrecipienten.

Den nyinstallerade pelletspannan ersätter eldningsoljan vilket innebär att emissionerna från eldningsolja i princip upphör. Emissionerna från

gasol beräknas öka motsvarande en ökad användning av gasol med ca 18 %. Luktolägenheterna har i princip upphört tack vare vidtagna åtgärder utifrån AFRYs luktutredning. Därmed bedöms luktolägenheter i den utökade produktionen inte utgöra något problem för omgivningen.

Användningen av elström beräknas öka i samma proportion som ökningen av slaktvikt dvs med ca 36 %. Oljeförbrukningen kommer i princip att upphöra i samband med att en pelletspanna installerats i januari 2021. Dieselförbrukningen beräknas öka något till följd av utökningen.

Antalet transporter till och från anläggningen beräknas öka från ca 85 till ca 102 per vecka. Utökad trafik till och från slakteriet bedöms inte innebära störningar för omkringboende. Vid transporter till och från anläggningen undviks väg 2129 genom centrala Brålanda och transporter sker i allt väsentligt under slakteriets normala arbetstider. Vändning och backning ska ske på anläggningens gårdspan för att undvika olägenheter för närboende. Utsläppen av föroreningar förorsakade av fordonstrafiken kopplade till bolagets verksamhet bedöms ha en marginell miljöpåverkan vad gäller måluppfyllelse på nationell och regional nivå.

Buller till följd av ökade transporter till och från anläggningen bedöms öka marginellt jämfört med dagens nivå. Nivån kommer att ligga inom ramen för nuvarande tillstånd.

Yttranden från myndigheter och enskilda i sammanfattning

Länsstyrelsen

Länsstyrelsen tillstyrker att tillstånd ges för fortsatt och utökad slakteri- och styckningsverksamhet. Länsstyrelsen tillstyrker i huvudsak sökandens förslag på villkor men förutsätter att Miljöprövningsdelegationen tar hänsyn till den exakta utformningen utifrån vad som är vanligt för branschen. Länsstyrelsen har därutöver lämnat förslag på specifika villkor gällande utsläpp av processavloppsvatten, buller och kemiska produkter som delvis avviker från sökandens egna förslag samt motiverat förslagen. Länsstyrelsen bedömer att sökandens statusrapport uppfyller kraven.

Länsstyrelsen anser vidare att yrkandet på verkställighetsförordnande ska avslås. Skälet är att det finns ett antal förutsättningar (exempelvis buller respektive metaller i processavloppsvatten) där det fortfarande råder viss osäkerhet huruvida sökanden kan leva upp till dessa. Vidare menar Länsstyrelsen att ytterligare en verksamhetskod, 90.241-i, ska gälla för den utökade verksamheten såsom den redan gör för befintlig verksamhet. Verksamhetskoden avser behandling av animaliskt avfall.

Slutligen understryks behovet av att sökanden låter göra en släckvattenutredning inom ramen för det villkor som man själv har yrkat på gällande framtagande av beredskapsplan och som redan finns i befintligt tillstånd.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB)

MSB tillstyrker ansökan. Tillståndet bör dock innehålla ett villkor som förbinder bolaget att inom ett år genomföra både de riskreducerande åtgärder bolaget åtagit sig (R2, R3, R4 och R7 under avsnitt 8 i ”Riskutredning ammoniakhantering A J Dahlberg Slakteri AB, Brålanda”) och de som bara avses övervägas (R6, R8, R9, R10 och R11). Därtill bör ett villkor föreskrivas som ytterligare kan minska konsekvenserna vid de olycksscenarioer bolaget identifierat rörande lossning av påfyllnadskärl respektive vid ammoniakpåfyllnad.

- *Anläggningen ska förses med en vindstrut och lossning av kärl med påfyllningsammoniak samt påfyllnad av kylanläggningen får bara ske vid vindriktning som bolaget och räddningstjänsten beslutat i samråd.*

Miljö- och hälsoskyddsnämnden i Vänersborgs kommun

Miljö- och hälsoskyddsnämnden avstyrker ansökan då den bedöms vara bristfällig på flera punkter.

1. Kontrollprogrammet för verksamheten innefattar inte nya villkor i tillståndet och nya kontrollpunkter för luftrening, provtagning samt biobränslepanna.
2. Det saknas redovisning för hur medelårsvärdet för utsläpp av zink ska klaras (slutligt villkor 3a). Utredningen från AFRY behöver följas upp och åtgärder genomföras. I komplettering av ansökan saknas analysresultat för zink. Analys av koppar saknas också. Det är tveksamt om villkor 3a uppfylls.
3. Bullerutredningen omfattar inte transportbuller till och från verksamheten. Den ökade produktionen bedöms öka antalet transporter och bullret borde ha utretts i samband med ansökan.
4. Det saknas motivering till varför utgående totalhalter av BOD ska tillåtas att höjas enligt förslaget. Det saknas en bedömning om det behövs en förbättrad reningsanläggning för att sänka utgående halter.
5. Redovisning av mängder riskavfall som ska förvaras kylt i förhållande till kylrummens kapacitet samt behov av borttransport.

6. Tider på dygnet för djurtransporter och hämtning av slaktavfall samt avvikande tider och hur ofta de inträffar.
7. Utredning saknas över behov av luktreducering från stall vid utökad djurbeläggning.
8. Verksamheten ligger intill ett grundvattenmagasin för kommunal vattentäkt, vilket bör ses som skyddsvärt och beaktas i ett eventuellt tillstånd.
9. Redovisning saknas över åtgärder för att förhindra spill till dagvatten, både vad gäller oljor, bränsle, kemikalier och näringsämnen.

Vänersborgs Kretslopp & Vatten

Vänersborgs Kretslopp & Vatten avstyrker ansökan då åtgärder och analysresultat för koppar och zink saknas. Man framhåller att man inte har några skyldigheter att ta emot avloppsvatten från A J Dahlberg Slakteri AB.

Trafikverket

Transporter sker främst på väg 2133 vidare över plankorsningen på Norge/Vänerbanan och ut till väg E45. Transporterna in till verksamheten väntas öka från 50 till 60 st per vecka medan transporterna ut väntas kvarstå på 15 - 20 st per vecka. Utöver detta väntas transporterna av biogasråvara öka från 9 till 12 st per vecka. Trafikverket anser att föreslagen utökning inte bedöms påverka det statliga transportnätet nämnvärt.

Sökandens bemötande av yttrandena

Länsstyrelsens yttrande

Villkorsförslag buller

Länsstyrelsen har föreslagit att ett bullervillkor för verksamheten ska få ett tillägg om åtgärder för att klara bullernivåerna ska godkännas av tillsynsmyndigheten innan verksamheten får utökas enligt tillståndet.

Sökanden påtalar att bullerutredningen rekommenderar att två bullerkällor behöver åtgärdas för att uppfylla bullervillkoret; nr 7 *utlopp rör* respektive nr 27 *kylkompressor*. När det gäller nr 7 har offert begärts in. Åtgärden genomförs så snart offerten kommer in. För bullerkälla nr 27 är *anpassning av drift* åtgärdad. *Ljudisolering av port* kommer att åtgärdas snarast.

Villkorsförslag riskreducerande åtgärder

Åtgärd R2 – R7: Bolaget avser att vidta åtgärderna snarast.

Åtgärd R6 och R8: Bolaget kan genomföra åtgärderna förutsatt att räddningstjänsten (NÄRF) ger sitt godkännande.

Åtgärd R9 – R11: Bolaget kommer att överväga en insatsplan samt brandlarm i maskinrum samt kontorsbyggnad.

Miljö- och hälsoskyddsnämndens yttrande

1. *Kontrollprogrammets brister*

En reviderad miljörapport som är anpassad till de nya villkoren är inskickad till SMP. Miljö och Hälsa i Vänersborgs kommun begärde in en reviderad rapport före den 10 juli 2022 och den är inlämnad. Kontrollprogrammet kommer att uppdateras.

2. *Utsläppsvillkor 3a*

Analysresultaten för zink finns redovisade i miljörapporten. Det finns även en provserie utförd där man tagit punktprover från anläggningen. Syftet var att försöka lokalisera utsläppskällan, vilket inte lyckades. Sökanden arbetar för närvarande med att få till stånd en utvärdering av två olika tekniker för att rena avloppsvattnet från metaller. Testkörning kommer att ske under första halvåret 2023. AFRY kommer att vara behjälpligt med utvärdering samt ge rekommendationer i val av teknik. Krav för analys av koppar har vi inte uppmärksammat. Från och med juli 2022 ligger koppar med i den månadsanalys som utförs av avloppsvattnet.

3. *Avsaknad av transportbuller i bullerutredning*

I den bullerrapport som AFRY utförde 2021-10-11 framkommer att rapporten är uppdaterad utifrån kommande trafikökningar med en reviderad modell utifrån tillkommande och avgående bullerkällor.

4. *Yrkade halter BOD₇*

Yrkade utsläpp av BOD₇ innebär en ökning från 270 till 320 kg per produktionsmedeldygn, som bygger på en produktionsökning i ansökan från 22 000 till 30 000 ton slaktvikt per år. BOD₇-utsläppen kommer att minska från 3,06 till 2,66 kg per ton slakt. Den information som kommit från Vänersborgs Kretslopp & Vatten har hittills varit att det finns en stor överkapacitet på reningsverket i Brålanda för att ta hand om BOD₇ och man ser därför inget problem med ökad BOD₇-halt enligt förslaget.

5. *Förvaring och borttransport av riskavfall*

Mängden riskavfall som ska förvaras kylt var 2 ton per dag (10 ton per vecka) år 2021. Även med utökat tillstånd är ökningen marginell. Riskavfallet samlas upp i en 6 tons container.

Containern skiftas två gånger per vecka av konvex. Därmed bedömer vi att kapaciteten är tillräcklig.

6. *Tider för djurtransporter och hämtning av slaktavfall*
Djurtransporter sker kl. 06.00 – 18.00. Hämtning av slaktavfall sker kl. 07.00 – 16.00. Avvikande tider: Kl. 18 – 21 någon gång per månad.
7. *Utredning saknas över behov av luktreducering från stall*
Behov föreligger inte på grund av att beläggningen i stallet inte kommer att öka med ökad produktion.
Djurskyddslagstiftningen reglerar beläggningen per kvadratmeter stallyta.
8. *Beakta närhet till grundvattenmagasin för kommunal vattentäkt*
Bolaget beaktar detta genom de skyddsåtgärder som redovisas i ansökan; se punkt 9 nedan.
9. *Redovisning saknas av åtgärder för att förhindra spill av kemikalier mm till dagvatten*
Detta redovisas i ansökan, i avsnitten 8.2 och 8.7 samt i komplettering 2.

Motiveringen till Miljöprövningsdelegationens beslut

Kan miljökonsekvensbeskrivningen godkännas?

Sökanden har tagit fram en miljökonsekvensbeskrivning enligt bestämmelserna i 6 kap. miljöbalken och miljöbedömningsförordningen (2017:966). Miljöprövningsdelegationen finner att miljökonsekvensbeskrivningen har den omfattning och detaljeringsgrad som krävs för att miljöbedömningen ska kunna slutföras. Därmed kan miljökonsekvensbeskrivningen godkännas enligt 6 kap. 42 § miljöbalken.

Är statusrapporten tillräcklig?

Den verksamhet som ansökan avser är en industriutsläppsverksamhet och då ska ansökan innehålla en statusrapport som beskriver nuläget i mark och grundvatten. Miljöprövningsdelegationen konstaterar att den statusrapport som ingår i ansökan är tillräckligt omfattande för att uppfylla kraven i 1 kap. 23 § industriutsläppsförordningen (2013:250).

Är verksamheten tillåtlig?

Verksamhet med slakteri- och styckningsverksamhet bedrivs redan på platsen och ansökan innebär en utökning av befintlig verksamhet, från 22 000 ton slaktvikt och 17 000 ton styckningsvikt per år till 30 000 ton slaktvikt och 27 000 ton styckningsvikt per år. Lokaliseringen

strider inte mot gällande detaljplan och är förenlig med kommunens översiktsplan. Den planerade utökningen kommer att ske inom befintliga byggnader inom verksamhetsområdet.

Under ansökans gång har det framkommit att verksamheten inte klarat att efterleva sina villkor kring utsläpp av zink och koppar. Dessa villkor gäller även för befintlig verksamhet och överskridandena ska där hanteras som en fråga inom tillsynen. Sökande har angett att utredningar kring lämpliga reningstekniker pågår och Miljöprövningsdelegationen bedömer att sökande har goda förutsättningar att kunna vidta tillräckliga åtgärder för att klara begränsningsvärdena. Dock har det nu gått två och ett halvt år sedan slutliga villkor kring utsläppshalterna fastställdes. Det är allvarligt att frågan ännu inte är löst. Miljöprövningsdelegationen anser därför att den produktionsökning som medges i detta tillstånd inte ska få påbörjas innan sökanden installerat ny reningsteknik, verifierat dess funktion och fått tillsynsmyndighetens godkännande.

Den föreliggande bullerutredningen visar dessutom att om inte bullerdämpande åtgärder vidtas, kommer de villkorade begränsningsvärdena att överskridas såväl dagtid som kvälls- och nattetid. Även i detta fall måste verksamheten visa att åtgärder är vidtagna så att tillsynsmyndigheten först får möjlighet att ta del av åtgärderna, dess effekter och godkänna dem.

Luktproblematiken överskuggade verksamheten för några år sedan. Sökanden har arbetat med frågan och anläggningen har med tekniska lösningar och rutiner förbättrat situationen. Bland de slutliga villkoren som beslutades år 2020 finns ett villkor om att lukt från verksamheten inte får överstiga 1 luktenhet/m³ luft vid omkringliggande bostäder eller verksamheter, räknat som 99-percentil för minutmedelvärden. Villkoret fastställdes som slutligt villkor efter en provotid. Miljöprövningsdelegationen har inte fått uppgifter om att villkoret inte har kunnat klaras och kan även konstatera utifrån avsaknaden av inkomna yttranden rörande klagomål på lukt att de tidigare problemen kraftigt verkar ha minskat i omfattning.

I likhet med Länsstyrelsen konstaterar Miljöprövningsdelegationen att det ännu inte finns några beslutade slutsatser om bästa tillgängliga teknik för branschen, så kallad BAT. Men i stort bedöms sökanden uppfylla kraven i det gällande vägledande referensdokumentet och att statusrapporten uppfyller kraven i 1 kap. 23 § industriutsläppsförordningen. Redovisade mätningar visar inte på förorening av området.

Sammanfattande bedömning av tillåtligheten

Förutsatt att de föreskrivna villkoren iakttas (mer om dessa nedan), att frågorna om begränsning av utsläpp av zink och koppar i processavloppsvattnet samt begränsning av buller från verksamheten

får sin lösning anser Miljöprövningsdelegationen sammanfattningsvis att verksamheten går att förena med målen för miljöbalken, de allmänna hänsynsreglerna och en från allmän synpunkt lämplig användning av mark- och vattenresurserna. Därför ska tillstånd ges till verksamheten.

Vilka villkor behövs för tillståndet?

Med anledning av sökandens villkorsförslag, remissinstansernas synpunkter och sökandens bemötande gör Miljöprövningsdelegationen följande överväganden när det gäller villkor för verksamheten. De villkor som är av karaktären standardvillkor och överensstämmer med vad som är brukligt vid den här typen av verksamhet med liknande storlek och omgivning motiveras inte närmare.

Villkor 3

Sökanden har föreslagit ett begränsningsvärde på högst 70 kg totalkväve per årsmedeldygn i processavloppsvattnet. Länsstyrelsen bedömer att mängden bör kunna begränsas till högst 60 kg. Vid föregående prövning av verksamheten uppgick sökandens riktvärde för kväveutsläpp till 430 gram/ton slakt. Det överensstämmer med beräkningarna för kväveutsläpp i föreliggande prövning. Med yrkade 30 000 ton slaktvikt per år beräknar sökanden ett högsta årsmedelvärde på 50 kg totalkväve. Därmed bör också ett värde på högst 60 kg vara ett skäligt begränsningsvärde i villkor. Inga motstående argument har kommit fram under prövningen.

Villkor 4

Miljöprövningsdelegationen beslutade om slutliga villkor med begränsningsvärden för bland annat metaller i processavloppsvattnet i början av år 2020, vilka överensstämmer med nu aktuella begränsningsvärden. Sökanden har samtidigt själv bekräftat att man yrkar på samma villkor för det nu sökta tillståndet. Dock vill sökanden utöka slakteriverksamheten med 36 % och Vänersborgs Kretslopp & Vatten påtalade i sitt remissvar om kompletteringsbehov, att det är av vikt att verksamheten kan klara begränsningsvärdena för dessa utsläpp och att man överväger att neka mottagande av avloppsvatten om begränsningsvärdena för metaller inte kan innehållas. Det framgår också av sökandens egna uppgifter att värdena på zink idag ligger avsevärt över begränsningsvärdet och att värdena uppvisar stor variation. Därutöver saknas underlag för koppar. Även Länsstyrelsen lyfter upp problematiken med att klara nuvarande villkor för metaller i utsläppen av processavloppsvatten.

Det framgår samtidigt av ansökan att sökanden har en pågående process där man utreder lösningar med reningstekniker för processavloppsvattnet. Miljöprövningsdelegationen ser allvarligt på det faktum att begränsningsvärdena uppenbarligen fortfarande inte

kan innehållas, trots att de gäller sedan slutliga villkor i frågan beslutades och vann laga kraft den 18 februari 2020. Så länge sökanden inte kan visa att åtgärder är vidtagna och att begränsningsvärdena för zink och koppar inte överträds får utökningen av verksamheten enligt tillståndet inte göras.

Villkor 7

Sökanden vidtog åtgärder enligt den luktutredning som låg till grund för den prövotid som avslutades 2019. Åtgärderna resulterade i ett villkor som baserades på luktutredningen. Miljöprövningsdelegationen konstaterar att det är rimligt att ställa fortsatt samma krav i villkor inför en ytterligare utökning av verksamheten, då det är fråga om samma lokalisering där verksamheten ligger i direkt anslutning till tätort.

Villkor 11

Hantering och hygienisering av slaktavfall på anläggningen har periodvis varit problematisk ur bland annat luktsynpunkt och fick därför inte längre bedrivas på anläggningen utan tillsynsmyndighetens godkännande. Sökande har yrkat på att ha kvar villkoret i samma lydelse som tidigare tillstånd men det kan inte utläsas av ansökan att den verksamheten fortsatt är aktuell. Villkoret bedöms dock kunna kvarstå och tillsynsmyndigheten ges delegation för att besluta om hygienisering kan godtas samt meddela nödvändiga villkor, för det fall att sådan hantering återigen blir aktuell och bolaget genom luktutredning och åtgärder kan visa att hanteringen kan ske utan olägenhet för omgivningen.

Villkor 12

Sökande har yrkat på samma villkor som tidigare funnits för verksamhetens oljepanna. Sökande har dock under 2021 installerat en ny pelletspanna som ska ersätta oljepannan vilken endast kommer vara kvar som reservpanna. En anmälan om den nya pelletspannan gjordes till tillsynsmyndigheten under 2020.

Miljöprövningsdelegationen anser därmed att villkoret om uppsläppshalter från oljepannan samt uppföljning av dessa endast är relevant om det blir aktuellt att driva oljepannan i en större omfattning.

Miljöprövningsdelegationen bedömer att en ny modern panna bör kunna bedrivas med mindre olägenheter jämfört med tidigare oljepanna. Det är dock viktigt att pannan drivs så att god förbränning uppnås så att utsläppen minimeras. På grund av utsläppspunktens närhet till bostäder ges tillsynsmyndigheten möjlighet att meddela de ytterligare villkor som behövs för att minska störningar i det fall störningar ändå skulle uppkomma.

Villkor 13

Med anledning av sökandens riskutredning har MSB påtalat att konsekvenserna vid identifierade olycksscenario vid lossning av kärn med påfyllningsammoniak samt påfyllnad av kylanläggning kan minskas om hänsyn tas till rådande vindriktning.

Miljöprövningsdelegationen anser därför att sökanden i samråd med Räddningstjänsten ska se över lämpliga rutiner som säkerställer säker hantering av ammoniak till kylanläggning.

Villkor 14

Det framgår av bullerutredningen att verksamheten kommer att överskrida villkoret, såväl dagtid som kvälls- och nattetid, om inte bullerdämpande åtgärder vidtas. Bullerdämpande åtgärder har föreslagits enligt ansökan och ska enligt planerna ha varit genomförda senast den 1 april 2022. Utfallet av den planen har i dagsläget inte kommit Miljöprövningsdelegationen eller Länsstyrelsen tillhanda. Länsstyrelsen har i sitt yttrande framhållit att sökanden antingen ska bekräfta att åtgärderna för att innehålla villkorets begränsningsvärden är vidtagna innan beslut om tillstånd fattas alternativt att tillsynsmyndigheten får möjlighet att ta del av och kunna godkänna nödvändiga åtgärder innan den nu ansökta utökningen av verksamheten får sätta igång.

Mot bakgrund av verksamhetens lokalisering med direkt närhet till bostäder och annan industri bedömer Miljöprövningsdelegationen det som en betydande del av tillåtligheten att villkorets begränsningsvärden kan innehållas. Därför ska sökanden först kunna visa att så är fallet innan det är möjligt att utöka verksamheten.

Villkor 15

Sökanden har yrkat på att, till skillnad från gällande befintliga villkor om lagring av slakteriavfall med mera, få lagra slakteriavfallet tillfälligt utomhus i slutna tank med luktreduktion i väntan på borttransport. Miljöprövningsdelegationen konstaterar att sökanden under senare år har arbetat med luktreduktion vilket har minskat olägenheterna i omgivningen. Villkoren 7 och 10 reglerar redan verksamheten beträffande begränsningar när det gäller lukt och delegationen bedömer att sökandens yrkande på villkor 15 kan medges.

Villkor 21

I ansökan har sökanden åtagit sig att åtgärda delar med underlag från den utförda riskutredningen, vilka återges här och ska framgå av och aktualiseras som en ingående del i den kommande beredskapsplanen:

Åtgärd R2 – R7: Bolaget avser att vidta åtgärderna snarast.

Åtgärd R6 och R8: Bolaget kan genomföra åtgärderna förutsatt att räddningstjänsten (NÄRF) ger sitt godkännande.

Åtgärd R9 – R11: Bolaget kommer att överväga en insatsplan samt brandlarm i maskinrum samt kontorsbyggnad.

När får tillståndet tas i anspråk?

Ett verkställighetsförordnande är ur processuell synvinkel ett undantag från huvudregeln att ett avgörande ska ha fått laga kraft innan ett tillstånd får tas i anspråk. Högsta domstolen har uttalat (se NJA 2012 s. 623) att det är verksamhetsutövaren som ska visa på konkreta skäl för ett verkställighetsförordnande och ange vilka beaktansvärda nackdelar som är förknippade med att tillståndet inte kan tas i anspråk omedelbart och vad som kan bli följden av att verksamheten förskjuts framåt i tiden. Verksamhetsutövarens intresse måste med viss marginal väga tyngre än de intressen som talar för att det bör finnas ett avgörande med laga kraft innan verkställighet får ske. Särskild hänsyn ska tas till de skador på miljön som kan uppstå om tillståndet omedelbart tas i anspråk och de möjligheter som finns att läka sådana skador om tillståndsbeslutet upphävs eller ändras.

Det finns ett antal förutsättningar så som buller och metallhalter i processavloppsvatten där det råder oklarhet huruvida sökanden kan leva upp till dessa. Det har också framkommit att sökanden ännu inte lever upp till samtliga av de slutliga villkor som meddelades i beslut den 14 januari 2020 och inte heller helt följt kraven på provtagning. Tillståndsvillkoren för begränsning av buller respektive utsläpp av metaller i processavloppsvattnet innehåller därför krav på att verksamheten inte får påbörja utökningen enligt tillståndet förrän tillräckliga åtgärder vidtagits som medför att begränsningsvärdena inte överskrids. Miljö- och hälsoskyddsnämnden och Vänersborgs kretslopp och vatten har avstyrkt ansökan med anledning av ovanstående brister.

Enligt Miljöprövningsdelegationens mening saknas grund för att medge ett verkställighetsförordnande när tillåtligheten i flera delar är ifrågasatt.

När ska verksamheten ha satts igång?

Sökanden har inte yrkat på någon igångsättningstid.

Miljöprövningsdelegationen bestämmer igångsättningstiden till tre år, vilket bedöms som skäligt då utökningen ska göras inom befintliga byggnader samtidigt som sökanden enligt egna uppgifter påbörjat arbete med lämpliga skyddsåtgärder.

Annat som verksamhetsutövaren har att förhålla sig till

Vad krävs om verksamheten ska ändras?

Om verksamheten ska ändras kan det krävas ett helt nytt tillstånd, ändringstillstånd eller anmälan till tillsynsmyndigheten (se 1 kap. 4 och 11 §§ miljöprövningsförordningen [2013:251]).

Vad krävs om verksamheten tas över av någon annan?

Om verksamheten överläts till någon annan fysisk eller juridisk person ska den nya verksamhetsutövaren snarast möjligt upplysa tillsynsmyndigheten om det (se 32 § förordningen [1998:899] om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd). Om det behövs en säkerhet för att tillståndet ska vara giltigt, måste den nya verksamhetsutövaren ställa en egen säkerhet som Miljöprövningsdelegationen ska godkänna.

Vem har ansvaret om verksamheten skadar miljön?

Om verksamheten medför miljöskador, till exempel föroreningar, eller olägenheter för miljön är det i första hand verksamhetsutövaren som är ansvarig för att avhjälpa skadorna eller olägenheterna. Den som äger eller brukar en fastighet ska genast underrätta tillsynsmyndigheten om det upptäcks en förorening som kan medföra skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön. (Se 2 kap. 8 § och 10 kap. miljöbalken)

Andra bestämmelser gäller parallellt med tillståndet

Detta tillstånd innebär inte att verksamhetsutövaren slipper krav som följer av andra bestämmelser, exempelvis enligt 11 kap. miljöbalken om vattenverksamhet, kulturmiljölagen (1988:950) eller plan- och bygglagen (2010:900). Det kan handla om att det också är nödvändigt med tillstånd till eller anmälan av vattenverksamhet, tillstånd för ingrepp i fornlämning, flyghinderanmälan eller bygglov. Exempel på andra förordningar och föreskrifter som gäller vid sidan av detta tillstånd är

- Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2006:84) om befattning med animaliska biprodukter och införsel av andra produkter, utom livsmedel, som kan sprida smittsamma sjukdomar till djur
- Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1069/2009 av den 21 oktober 2009 om hälsobestämmelser för animaliska biprodukter och därav framställda produkter som inte är avsedda att användas som livsmedel och om upphävande av förordning (EG) nr 1774/2002 (förordning om animaliska biprodukter)
- djurskyddslagen (2018:1192) och djurskyddsförordningen (2019:66)

- avfallsförordningen (2020:614)
- förordningen (1998:901) om verksamhetsutövares egenkontroll
- förordningen (2018:471) om medelstora förbränningsanläggningar
- Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps föreskrifter (MSBFS 2018:3) om cisterner med anslutna rörledningar för brandfarliga vätskor

Detta beslut har fattats av Miljöprövningsdelegationen inom Länsstyrelsen i Västra Götalands län. I beslutet har Sabine Lagerberg, ordförande, och Jan Mastera, miljöszakknig, deltagit. Ärendet har beretts av Stig Karlsson, miljöhandläggare.

Detta beslut har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrifter.

Så här överklagar ni Miljöprövningsdelegationens beslut

Miljöprövningsdelegationens beslut kan överklagas hos Mark- och miljödomstolen vid Vänersborgs tingsrätt. **Överklagandet ska dock skickas eller lämnas till Länsstyrelsen.** Länsstyrelsens e-postadress är vastragotaland@lansstyrelsen.se. Skickar ni med vanlig post är adressen Länsstyrelsen Västra Götaland, 403 40 Göteborg.

Har överklagandet kommit in i rätt tid överlämnar Länsstyrelsen överklagandet och handlingarna till mark- och miljödomstolen.

Överklagandet ska ha kommit in till Länsstyrelsen **senast den 14 november 2022.**

Om den som överklagar är en part som företräder det allmänna (till exempel Naturvårdsverket, Länsstyrelsen eller kommunens miljönämnd), ska överklagandet dock ha kommit in till Länsstyrelsen inom tre veckor från den dag då beslutet meddelades.

Överklagandet ska vara skriftligt. I skrivelsen ska ni ange

- ert namn, adress, telefonnummer och eventuell e-postadress,
- vilket beslut ni överklagar, till exempel genom att ange beslutsdatum och ärendets ärendebeteckning, samt
- hur ni anser att Miljöprövningsdelegationens beslut ska ändras och varför det ska ändras.

Bilaga

1. Karta över verksamhetsområdet

Sändlista

Externt

- Naturvårdverket, registrator@naturvardsverket.se
- Havs- och vattenmyndigheten, havochvatten@havochvatten.se
- Myndigheten för samhällsbyggnad och beredskap, registrator@msb.se
- Miljö- och hälsoskyddsnamnden i Vänersborgs kommun, miljo@vanersborg.se
- Vänersborgs Kretslopp & Vatten, samhallsbyggnad@vanersborg.se
- Trafikverket, Region Väst, trafikverket@trafikverket.se
- Aktförvararen i Vänersborgs kommun

Internt inom Miljöprövningsdelegationen och Länsstyrelsen

- Sabine Lagerberg
- Jan Mastera
- Stig Karlsson
- Monica Lind
- Caroline Karlsson
- Maria Hill
- Elisabeth Lindqvist Tärneld

